

Інформація про результати оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю в 2023 році

На виконання доручення Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2024 року № 12/01/37 «Про організацію проведення оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю» у: структурних підрозділах апарату Міністерства внутрішніх справ України, закладах, установах, підприємствах, що належать до сфери управління МВС, Головному сервісному центрі МВС (далі – ГСЦ МВС), закладах вищої освіти МВС із специфічними умовами навчання та дитячих навчальних закладах (далі – ЗВО та ДНЗ МВС) (далі – суб'єкти оцінювання) проведено щорічне оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю.

Національна поліція України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Адміністрація Державної прикордонної служби України (далі – ЦОВВ) також провели оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю за 2023 рік та надіслали до МВС оприлюднені аналітичні довідки за результатами такого оцінювання.

Оцінювання в МВС здійснювалося згідно з Методикою оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю в Міністерстві внутрішніх справ України та центральних органах виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 квітня 2018 року № 294, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 24 квітня 2018 року за № 496/31948 (далі – Методика), шляхом надання письмових відповідей на тестові завдання.

Тестові завдання склалися із 13 запитань та стосувалися безпосередньо дотримання суб'єктами оцінювання законодавства в частині захисту прав осіб з інвалідністю (при узагальненні результатів оцінювання за відповідь «Так» надавався 1 бал, за відповідь «Ні» – 3 бали, за іншу відповідь – 2 бали).

Розділом II Методики визначено, що, якщо за результатами оцінювання роботи суб'єктів оцінювання загальна оцінка становить більше 25 балів, забезпечення реалізації прав осіб з інвалідністю вважається неповним.

Результати оцінювання узагальнювалися постійно діючою робочою групою МВС з проведення оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю, утвореною наказом Міністерства внутрішніх справ від 21 червня 2018 року № 523 (у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 07 лютого 2024 року № 71) «Про створення постійно діючої робочої групи МВС з проведення оцінювання роботи із забезпечення прав осіб з інвалідністю» (з числа представників структурних підрозділів апарату МВС, ГСЦ МВС та громадських організацій, що опікуються питаннями захисту прав осіб з інвалідністю).

За результатами оцінювання загальний середній бал по апарату МВС у 2023 році склав 16 балів, що на 1,2 бали нижче за показник 2022 року, що в цілому вказує на позитивну динаміку у забезпеченні прав осіб з інвалідністю.

Згідно з наданою суб'єктами оцінювання інформацією станом на 15 лютого 2024 року, в залучених до оцінювання структурних підрозділах апарату МВС у 2023 році працювала 731 особа, з яких 52 – особи з інвалідністю (у тому числі 21 працівник має III групу інвалідності, 30 – II групу інвалідності, 1 – I групу інвалідності), що загалом відповідає законодавчому нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю – 4 % середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік (встановлений частиною першою статті 19 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»). В апараті МВС цей показник становить 6,13 %.

Водночас в ГСЦ МВС загальний середній бал оцінювання у 2023 році склав – 16, а відсоток середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік – 16,2 %.

Крім того, проведено аналогічне оцінювання в державних установах, що належать до сфери управління МВС, ЦОВВ, в закладах охорони здоров'я, ДНДЕКЦ МВС України та НДЕКЦ МВС України, закладах вищої освіти та дитячих навчальних закладах МВС (далі – заклади освіти МВС).

За результатами оцінювання встановлено, що в усіх зазначених підрозділах середній показник (бал оцінювання) не перевищує показник 25, визначений Методикою.

В ДПСУ цей показник складає 17 балів; в поліції – 18,7; в ДСНС – 15,6; в ДМС – 18,7; в державних установах МВС – 17,25; в закладах охорони здоров'я МВС – 16,8; в закладах освіти МВС – 15,3; в ДНДЕКЦ МВС України та НДЕКЦ МВС України – 15,6 та в Державному науково-дослідному інституті (далі – ДНДІ) – 16,5 балів.

За результатами опрацювання питання відповідності законодавчому нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю (чотири відсотки від середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік) встановлено, що в закладах охорони здоров'я МВС цей показник складає 8,18 %, в науково-дослідних експертно-криміналістичних підрозділах МВС – 5,65 %, в ДПСУ – 7,15 %, в ДМС – 4,07 %, в ДНДІ – 8,4 %.

Водночас в інших державних установах, що належать до сфери управління МВС, цей показник складає 3,75 %, в закладах освіти МВС – 3,8 %; в ДСНС – 2,95 %, в поліції – 0,81 % та є нижчими встановленого Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».

У поліції та ДСНС низький відсоток працевлаштованих осіб з інвалідністю пояснюється особливостями проходження служби.

Водночас ДСНС поінформовано, що у системі станом на 01 січня 2024 року працевлаштовано: 665 осіб з інвалідністю, в тому числі: в апараті ДСНС 10 осіб на посадах державних службовців, з них: I групи інвалідності – 8 осіб; II групи інвалідності – 271 особа та III групи інвалідності – 386 осіб.

В органах та підрозділах ДСНС внаслідок отриманих поранень та травмувань за рішенням МСЕК отримали інвалідність та були переведені на посади без ризику для життя і фізичних навантажень 26 осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

Поліція про заходи, вжиті з метою дотримання вимог частини першої статті 19 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», не повідомила.

У будівлях та спорудах центрального апарату МВС (по вул. Академіка Богомольця, 10) забезпечено можливості реалізації права на звернення та отримання послуг особами з порушеннями слуху, зору та особами, які страждають на психічні розлади».

Крім того, ДУ «ЦОП МВС України» частково облаштовано вхідну групу КПП та приміщення МВС, а саме:

- встановлено та продубльовано шрифтом Брайля інформаційні таблички «Назва установи» (2 шт.);

- проведено маркування скляних / прозорих частин дверей контрастними колами (17 шт.);

- змонтовано тактильні алюмінієві накладки (контрастного кольору) на сходових клітинах будівель (41 шт.);

- продубльовано поручні 1-2 поверхів інформаційними наклейками зі шрифтом Брайля;

- встановлено інформаційні таблички (на другому поверсі будівлі КПП), де вказано номер кабінету, найменування послуги, контактні телефони та відповідальний структурний підрозділ МВС, що також продубльовано шрифтом Брайля – 3 шт.;

- встановлено інформаційні тактильні наліпки на поручні (18 шт.);

- встановлено інформаційну тактильну табличку «Туалетна кімната» для маломобільних груп населення (адмінбудівля МВС № 2) (1 шт.);

- встановлено інформаційну табличку «Пандус» (2 шт.);

- для вільного пересування особам з інвалідністю без сторонньої допомоги, передбачено мнемосхему приміщень з прокладеним маршрутом до місця надання послуг зі шрифтом Брайля;

- головний вхід МВС обладнано відповідно до вимог ДБН В.2.2.-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 20 листопада 2018 року № 327.

Також, наразі відбувається пристосування до вимог безбар'єрності вхідних дверей адміністративних будівель МВС № 2 та № 5, Центру культури та мистецтв МВС, Центральної поліклініки МВС.

Всі заклади охорони здоров'я МВС облаштовані елементами безбар'єрності (тактильна плитка, кнопка виклику помічника, таблички зі шрифтом Брайля, розмежувальні стрічки, міжповерхові ліфти, гусеничні сходові підйомники, пандуси, додаткові перила, розташування М(В)ЛК на перших поверхах будівель

тощо) для можливості доступу маломобільних груп населення (осіб з інвалідністю) до медичних послуг та об'єктів інфраструктури закладів.

Облаштування проведено відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 20 листопада 2018 року № 327. В усіх закладах охорони здоров'я МВС функціонує електронна медична інформаційна система.

Підключено та використовуються функціонали (модулі): «Реєстратура», «Кабінет пацієнта», «Електронні рецепти», «Направлення», «Медичний висновок про тимчасову непрацездатність», «Медичний висновок /дозвіл/ рішення про направлення на медичну (медико-психологічну) реабілітацію до МРЦ МВС», «Електронна черга», «Електронний запис».

Проводиться впровадження та поступове використання функціоналу документування реабілітації на принципах Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я, призначення обстежень, лікарські призначення в індивідуальній програмі реабілітації.

В державних установах «Територіальне медичне об'єднання по областях та місту Києву», «Головний медичний центр», «Центр психіатричної допомоги та професійного психофізіологічного відбору», а також в Державній лікарні МВС України в місті Кривий Ріг, Центральній поліклініці МВС функціонує електронна медична інформаційна система. Підключено та використовуються функціонал (модуль) «Кабінет пацієнта» («вкладка / кнопка» та посилання).

У 8-ми медичних реабілітаційних центрах МВС (далі – МРЦ) використовується електронна медична інформаційна система (історії хвороби пацієнта), де відбувається фіксування реабілітаційних заходів, виписки пацієнтів після реабілітації з подальшими рекомендаціями; в 7-ми МРЦ на вебсайтах створено «вкладку / кнопку» з інформацією для пацієнта, у тому числі про доступність медичних послуг.

У поліції з метою оцінки ступеня безбар'єрності інфраструктури комісійно обстежено 421 будівлі органів (підрозділів) поліції, які відвідують громадяни.

Встановлено, що з 35 адміністративних будівель є безбар'єрними для доступу маломобільних груп населення є 5, частково бар'єрними – 11, повністю бар'єрними – 19. За результатами комісійних обстежень підрозділів поліції встановлено, що з 386 будівель повністю бар'єрними є 281, частково бар'єрними – 72, безбар'єрними – 33.

Розписом асигнувань загального фонду державного бюджету на 2023 рік на капітальне будівництво, ремонт, реконструкцію в НПУ передбачені видатки на суму 49 000,00 тис. грн, які розподілені між територіальними (відокремленими) підрозділами поліції. З метою забезпечення безбар'єрного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до будівель та споруд органів (підрозділів) поліції завершено ремонтно-будівельні роботи на 85 об'єктах нерухомого майна.

Також виготовлено проектно-кошторисні документації на проведення відповідних будівельних робіт для 15 об'єктів головних управлінь Національної поліції в областях та місті Києві.

В ДМС 444 приміщення, де розміщуються підрозділи територіальних органів, обладнано елементами доступності. У тому числі 269 приміщень обладнані пандусами, підйомними пристроями, з'їздами тощо.

Додатково при плануванні всіх капітальних ремонтів чи реконструкції приміщень, де розміщуються територіальні підрозділи ДМС, враховуються вимоги доступності маломобільних груп населення. Майже всі приміщення територіальних органів ДМС обладнано елементами доступності.

У 251 приміщенні, в яких розміщуються підрозділи територіальних органів ДМС встановлені інформаційні знаки доступності приміщень. У приміщеннях територіальних органів ДМС, де неможливо через технічні причини встановити елементи доступності відповідно до стандартів, здійснено встановлення кнопок виклику працівників для обслуговування маломобільних груп населення.

Головний вхід будівлі адміністрації ДПСУ обладнаний до потреб осіб з інвалідністю, маломобільних груп населення.

Для проведення робіт з облаштування, органам охорони державного кордону Західного та Південного регіональних управлінь розподілено кошти у сумі 332 тис грн.

Органами та підрозділами охорони державного кордону проведено роботу по встановленню пандусів, поручнів, облаштуванню санітарних вузлів поручнями (тримачами) для забезпечення самостійного виконання гігієнічних процедур особами з інвалідністю.

Забезпечено проведення інформаційно-просвітницьких заходів в органах та підрозділах Державної прикордонної служби України до Міжнародного дня осіб з порушеннями слуху та мовлення (<https://dpsu.gov.ua/ua/news/%20video%20-yak-vberegty-sya-i-yak-diyati-pislya-otrimannya-akubarotravmi-rozpovida-medik-stalevogo-kordonu-pavlo>).

ДПСУ за результатами моніторингу доступності медичних послуг закладів охорони здоров'я встановлено, що будівлі та приміщення закладів охорони здоров'я забезпечують безперешкодний доступ для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Здійснено: облаштування території, прилеглої до будівель закладів, для комфортного пересування маломобільними групами населення; встановлення пандусів на вході до будівель; дверні прорізи. Триває облаштування будівель санвузлами для маломобільних груп населення.

Наразі в ДПСУ тривають заходи організаційного та матеріально-технічного характеру з метою подальшого адаптування офіційного вебсайту для користувачів з порушенням слуху, опорно-рухового апарату, мовлення та інтелектуального розвитку відповідно до ДСТУ ISO/IEC 40500:2015 «Інформаційні технології. Настанова з доступності веб-контенту W3C(WCAG) 2.0».

ГСЦ МВС проведено первинний моніторинг доступності послуг для осіб з інвалідністю. Зокрема, здійснюються систематичні заходи для приведення приміщень сервісних центрів МВС у відповідність до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 20 листопада 2018 року № 327. Станом на 01 січня 2024 року функціонують 143 територіальні сервісні центри МВС (далі – ТСЦ МВС), з них 123 – нового зразка. В 131 ТСЦ МВС є відповідно позначені місця для паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, у кількості не менше 10% від загальної кількості таких місць. В'їзд на прилеглу територію та паркування є вільними й безкоштовними.

Будівлі (приміщення) 141 сервісного центру МВС обладнані кнопками виклику персоналу при вході до таких центрів. Зовнішні пандуси встановлені у 109 ТСЦ МВС. У 30 ТСЦ МВС вхід виконаний в один рівень з прилеглою територією, що забезпечує безперешкодне пересування осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Підйомники з вертикальним переміщенням (ліфти) встановлені в 4 ТСЦ МВС. Безбар'єрні санітарно-гігієнічні кімнати з можливістю заїзду і маневрування для осіб з інвалідністю, які пересуваються кріслом колісним, у наявності у 53 сервісних центрах МВС.

У серпні – вересні 2023 року Управлінням моніторингу дотримання прав людини МВС за фінансової підтримки Урядів Данії та Японії для працівників суб'єктів оцінювання організовано проведення 14 тренінгів з етичної комунікації та взаємодії з людьми з різними видами порушень, а також навчання щодо дотримання вимог антидискримінаційного законодавства під час виконання посадових обов'язків. Тренінги відвідало близько 500 працівників суб'єктів оцінювання, що комунікують із особами з інвалідністю, маломобільними групами населення, здійснюють взаємодію з людьми з різними видами порушень.

Управлінням моніторингу дотримання прав людини МВС розроблено та за підтримки Програми розвитку ООН в Україні поширено на офіційному вебсайті МВС інфографіку «Безбар'єрність». Крім того, інфографіку «Безбар'єрність» виготовлено також і в друкованому вигляді та розповсюджено серед працівників апарату МВС та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку поліцейських (всього 5000 тисяч примірників). На офіційному вебсайті МВС створено та наповнено вкладку «Недискримінація та безбар'єрність».

Ураховуючи наведені вище результати проведеного оцінювання, стан забезпечення реалізації прав осіб з інвалідністю в суб'єктів оцінювання слід вважати задовільним.

УМДІЛ МВС